

4. Wie hoog wil bouwen ...

Wie hoog wil bouwen moet eerst diep graven. Voordat je een gebouw wilt maken moet je eerst een fundament leggen. En hoe dieper dat fundament gelegd wordt, hoe steviger het gebouw zal staan. Of, hoe dieper de wortels van een boom grijpen, hoe beter hij bestand zal zijn tegen een harde wind. Ja, de sterkste stormen zal een gebouw met een goed fundament of zal een boom met diep uitgeslagen wortels kunnen weerstaan en overleven.

Hetzelfde kunnen we zeggen van het werk van het geloof. Hoe dieper de overtuiging van onze totale verdorvenheid, onze volkomen machteloosheid, hoe heerlijker zal het werk van de Heere Jezus Christus door het geloof in onze harten schijnen. Hoe vaster zal ons vertrouwen zijn in een genadig God, waardoor Hij alle eer van Zijn volk ontvangt. De stormen mogen woeden, de slagregens mogen komen, zodat het lijkt alsof we zullen worden weggevaagd of van ellende zullen omkomen, maar onze ogen blijven op Hem gericht, Die alle beproevingen heeft doorstaan. We houden de ons voorgestelde hoop vast, 'welke wij hebben als een anker der ziel, hetwelk zeker en vast is, en ingaat in het binnenste van het voorhangsel; daar de Voorloper voor ons is ingegaan, namelijk Jezus, naar de ordening van Melchizedek, een Hogepriester geworden zijnde in der eeuwigheid' (Heb. 6:18-20).

Daarom: Gods volk is een beproefd volk. Zeker, de een zal een makkelijker weg te gaan hebben dan de ander. Maar het is een slecht teken als we volkomen gerust onze levensweg afleggen. Het is een onveranderlijke waarheid, 'dat wij door vele verdrukkingen moeten ingaan in het Koninkrijk Gods.' (Hand. 14:22). Als je beproefd wordt, laat dit je dan tot een troost zijn. Iedere beproeving heeft tot doel ons dichterbij God te brengen. En hoe dichterbij Hem zijn, hoe meer we van Zijn heerlijkheid zien. Vreugde zal in onze harten wonen als we mogen weten gemeenschap te hebben met Zijn lijden. Ja, dat wordt ook als een gave gezien: 'Want u is uit genade gegeven in de zaak van Christus, niet alleen in Hem te geloven maar ook voor Hem te lijden' (Fil. 1:29).

Vele soorten van beproevingen zien we in Jozefs leven. De haat en het ongeloof van zijn broeders en het onbegrip van zijn vader waren de eerste beproevingen. Andere zouden spoedig volgen. Het fundament werd gelegd. Jozef werd

voorbereid voor de kroon. Jozef zou zeer verhoogd worden, maar, o, hoe diep werd hij eerst vernederd.

Het boze plan van de broers was snel uitgevoerd. 'En het geschiedde, als Jozef tot zijn broederen kwam, zo togen zij Jozef zijn rok uit, de veelervige rok, die hij aanhad. En zij namen hem en wierpen hem in de kuil' (Gen. 37:23, 24).

Dit was het plan van Ruben. Als we hem nu in de kuil werpen dan sterft hij vanzelf en dan hoeven wij onze handen niet vuil te maken aan zijn bloed; zo stelde hij het zijn broeders voor. Wel was het zijn doel om Jozef te verlossen. Maar hoe lafhartig. Had hij als oudste broer zijn stem niet kunnen verheffen en de anderen kunnen overtuigen van een zo grote zonde als broedermoord? Had hij niet beter in oprechtheid zijn mond open kunnen doen? De zonde met de zonde bestrijden is niet Gods weg. En we kunnen ons maar beter verre houden van zulke slinkse middelen, hoe goed onze bedoeling dan ook mag zijn.

Jozef werd halfnaakt in de kuil geworpen. En daarna gingen de broers erbij zitten om brood te eten. Wat een onverschilligheid! Met een moord op hun geweten (want dat was het toch?) aan brood kunnen denken!

En Jozef? Hoe voelde hij zich? We lezen er hier niet veel over. Maar als we goed zoeken kunnen we erachter komen hoe hij eraan toe was.

Genesis 42:21: 'Toen zeiden zij de een tot de ander: Voorwaar, wij zijn schuldig aan onze broeder, wiens benauwdheid der ziele wij zagen, toen hij ons om genade bad.' Minstens twintig jaar later wisten zijn broers het zich nog te herinneren. Jozef had het benauwd. Zielsbenauwd. Dat woord ken je wel. En hij bad zijn broers om genade. Hij boog voor hen in plaats van andersom.

Waar die benauwdheid vandaan kwam laat zich gemakkelijk raden. Jozef stond immers de dood voor ogen? De angst had hem gegrepen. Hier hebben we weer een van die beproevingen: angst voor de dood.

Jozef kende het plan van zijn broers, terwijl hij daar in die put lag. Hij wist hun bedoeling. Had hij hun niet horen spreken? Voelde hij niet hun haat? Was het hem niet duidelijk? Mijn einde is gekomen. Ja, zo groot was zijn angst, zo diep zijn ellende dat vele, vele jaren later het beeld van hun lijdende broer de tien mannen nog helder voor ogen stond.

Ja, maar God had toch tot Jozef gesproken? Waarom zou hij dan zo bang zijn? Hij kon toch op de Heere vertrouwen? Dat is gemakkelijk geredeneerd. En het is feitelijk nog waar ook. In wezen had Jozef niets te vrezen. Er is zeker in Jozefs hart die hoop geweest. Maar hoe zwak en zo onzichtbaar voor het menselijk

oog; zo verborgen en bedolven onder al zijn gevoelens die de omstandigheden met zich mee brachten. Die hoop was voor hemzelf misschien nog wel het meest verborgen. Zo gemakkelijk moeten we niet redeneren over Jozef: hij hoeft nergens bang voor te zijn, want hij heeft Gods Woord. Zo gemakkelijk ligt het dikwijls niet.

Een levend geloof in de Almachtige wordt maar op één manier werkelijk getoond: in de beproeving. En hoe verschrikkelijk klein blijkt dan dikwijls ons geloof; hoe zwak ons vertrouwen en hoe armzalig schijnt dan onze vroegere belijdenis. Zet die twee teksten nog eens onder elkaar:

‘Zullen wij dan ganselijk komen, ik, en uw moeder, en uw broeders, om ons voor u ter aarde te buigen?’ (37:10).

‘Toen hij ons om genade bad.’ (42:21).

Zou jij het in je eigen leven begrijpen? Lijken deze twee teksten niet volkomen in tegenspraak? Aan de ene kant Gods onuitsprekelijk rijke belofte in Zijn Woord. Aan de andere kant het gedrag van de mens daaronder als de verdrukking komt.

Zouden we eigenlijk niet dankbaar moeten zijn voor iedere beproeving? Waarom?

1. Dan komt er openbaar wat er werkelijk in ons hart leeft: lijdzaamheid of opstand.
2. We worden gesterkt in ons vertrouwen, als we op de uitkomst letten.
3. We leren Gods wonderlijke wegen bewonderen en gaan Hem geven wat Hem toekomt: lof en aanbidding.
4. We leren wat het is gemeenschap te hebben aan het lijden van Christus.

En over dit laatste punt wil ik je ook nog iets zeggen, iets wat altijd ons doel moet zijn: niet op onszelf blijven staren maar ons oog richten op Hem, Die ons

is voorgegaan op de weg van de beproeving, de weg naar de kroon. Zijn voetstappen liggen daar. Ze zijn dieper gezonken dan de voetstappen van allen die Hem volgden. En ze zijn daarom gemakkelijk te herkennen.

In Jozef – daar in die put – zien we weer iets van het lijden van onze Heere. In Gethsémané zien we Hem ‘verbaasd en zeer beangst’. Hem werd een drinkbeker te drinken gegeven die Hij tot de laatste druppel moest leegdrinken. En hoe ondoorgrondelijk dat lijden was, zien we misschien nog het meest in het gebed dat Hij toen bad tot Zijn Vader: ‘Abba, Vader! alle dingen zijn U mogelijk; neem deze drinkbeker van Mij weg.’ (Mark. 14:36).

De angst voor dat verschrikkelijke wat komen zou, de last van de zonde der wereld op Zijn schouders en de toorn Gods over die zonde, perste dit gebed over Zijn lippen. Maar let ook op de tegenstelling met Jozef in Zijn lijden. Jozef schreeuwde zijn broers om genade. Onze Heere verwachtte de hulp alleen van Zijn Vader. Van Jozef lezen we niet: ‘doch niet wat ik wil, maar wat Gij wilt’. Wat een volmaakte gehoorzaamheid! Zelfs tot in de dood toe. En waarom? Waartoe? Opdat Hij ‘verlossen zou al degenen, die met vreze des doods, door al hun leven, der dienstbaarheid onderworpen waren.’ (Heb. 2:15).

Hier hebben we een Mens, Die de hoogste mate van de angst gekend heeft. Hier hebben we God, Die machtig is om te verlossen al degenen die in die angst leven en tot Hem roepen.

Leer dit uit het leven van Jozef. De Heere beproeft Zijn volk, maar nooit boven mate. Nooit meer dan dat zij dragen kunnen. En let ook op het doel: ‘Want onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, werkt ons een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid’ (2 Kor. 4:17). Wat is het lijden van Jozef in de put vergeleken met de heerlijkheid die volgde als onderkoning van Egypte? En wat zouden wij klagen over de beproeving als het tot niets anders dient om ons voor te bereiden op de eeuwige heerlijkheid?